

Επαγγελματικές φιλοδοξίες και ψυχοκοινωνική προσαρμογή στην παιδική ηλικία

Λέκκα Έλενα, MSc

Βασικοί στόχοι της έρευνας

- Οι περισσότερες έρευνες στον τομέα των φιλοδοξιών εστιάζουν στις ακαδημαϊκές και επαγγελματικές φιλοδοξίες στην εφηβική ηλικία και στο πώς αυτές επηρεάζουν τις μελλοντικές ακαδημαϊκές επιδόσεις και επαγγελματική επιτυχία (Ashby & Schoon, 2010; Schoon & Parsons, 2002; Khoo & Ainley, 2005).

Βασικοί στόχοι της έρευνας

- Στόχοι παρούσας έρευνας:

- 1) Σχέση επαγγελματικών φιλοδοξιών και ψυχοκοινωνικής προσαρμογής
- 2) Εφηβεία → παιδική ηλικία
- 3) Ανάδειξη της σημασίας της διαμόρφωσης υψηλών επαγγελματικών προσδοκιών σε παιδιά σχολικής ηλικίας ως εργαλείο για την ενίσχυση της ψυχικής τους υγείας

Θεωρητικό υπόβαθρο

Τι είναι οι φιλοδοξίες (aspirations);

- «Μία ισχυρή επιθυμία για επιτυχία» (Oxford English Dictionary)
- Φιλοδοξίες (aspirations) vs. προσδοκίες (expectations)
- «Ικανότητα ατόμου να θέτει στόχους για το μέλλον ενώ εμπνέεται/εργάζεται στο παρόν για την επίτευξη αυτών των στόχων» (Quaglia and Cobb, 1996).
- Πολυδιάστατη φύση: Ακαδημαϊκές, επαγγελματικές φιλοδοξίες, αλλά και γενικότεροι στόχοι ζωής.
- Κοινωνικό πλαίσιο

Γιατί οι φιλοδοξίες είναι σημαντικές;

- Καλός προβλεπτικός παράγοντας της ακαδημαϊκής και επαγγελματικής επιτυχίας (ατομικά και οικογενειακά χαρακτηριστικά)
- Έφηβοι με υψηλές φιλοδοξίες → διευθυντικές θέσεις, ακαδημαϊκή πορεία και εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (Schoon & Parsons, 2002; Khoo & Ainley, 2005)
- Επαγγελματικές φιλοδοξίες και ψυχοκοινωνική προσαρμογή;

Φιλοδοξίες και ψυχοκοινωνική προσαρμογή

- Υψηλές φιλοδοξίες σχετίζονται με λιγότερα προβλήματα ψυχοκοινωνικής προσαρμογής, καλύτερη ψυχική διάθεση και υγεία
- Γιατί;
- Χαρακτηριστικά προσωπικότητας (Ritchie, Flouri, & Buchanan, 2005):
στόχοι (goals), επιθυμία για έλεγχο (desire for control), αισιοδοξία (optimism), πεποιθήσεις αυτό-αποτελεσματικότητας (self-efficacy beliefs)

Ερευνητική υπόθεση

- Παιδιά με υψηλές επαγγελματικές φιλοδοξίες θα εμφανίσουν καλύτερη ψυχοκοινωνική προσαρμογή, παρουσιάζοντας λιγότερα συναισθηματικά προβλήματα και προβλήματα συμπεριφοράς σε σχέση με τα παιδιά με χαμηλές επαγγελματικές φιλοδοξίες

Μεθοδολογία-Συμμετέχοντες και διαδικασία

- Millennium Cohort Study
  - 2001-02 (9 μηνών)
  - 2003-04 (3 χρονών)
  - 2006 (5 χρονών)
  - 2008-09 (7 χρονών)
- Συμμετέχοντες: 13244
  - Μέση ηλικία: 7,23 έτη
  - 6641 αγόρια, 6603 κορίτσια
  - 3892 (29,4%) οικογενειακό εισόδημα 60% κάτω από το μέσο οικογενειακό εισόδημα

Μετρήσεις (1)

- Επαγγελματικές φιλοδοξίες
  - Ηλικία παιδιών 7 έτη
  - «Όταν μεγαλώσεις τι θα ήθελες να γίνεις;»
  - Ποιοτικές απαντήσεις – ποσοτικοποίηση με βάση το Τυποποιημένο Σύστημα Επαγγελματικής Ταξινόμησης
  - Προσωπικοί στόχοι ζωής (μαμά, μπαμπάς, σύζυγος, ευτυχισμένος) και φανταστικές φιλοδοξίες (πριγκίπισσα, σούπερ-ήρωας, νεράιδα)

Τυποποιημένο Σύστημα Επαγγελματικής Ταξινόμησης

- 1.Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη
- 2.Επαγγελματίες
- 3.Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα
- 4.Υπάλληλοι γραφείου
- 5.Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα
- 6.Επαγγέλματα προσωπικής παροχής υπηρεσιών
- 7.Πωλήσεις και επαγγέλματα εξυπηρέτησης πελατών
- 8.Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού, και συναρμολογητές
- 9.Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες, και μικροεπαγγελματίες

Μετρήσεις (2)

- Ψυχοκοινωνική προσαρμογή
  - Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) (Goodman, 1997)
  - Η ψυχοκοινωνική λειτουργικότητα των παιδιών εκτιμήθηκε σε πέντε αναπτυξιακούς τομείς:
    - συναισθηματικές διαταραχές
    - διαταραχές διαγωγής
    - υπερκινητικότητα/διάσπαση προσοχής
    - σχέσεις με συνομηλίκους
    - θετική κοινωνική συμπεριφορά

Μετρήσεις (3)

- Παραδείγματα ερωτήσεων *SDQ*
  - Συναισθηματικές διαταραχές: «Τον απασχολεί το παραμικρό, συχνά φαίνεται ανήσυχος»
  - Διαταραχές διαγωγής: «Γενικά είναι υπάκουος, ή συνήθως κάνει ότι του ζητούν οι ενήλικες»
  - Υπερκινητικότητα/διάσπαση προσοχής: «Ανήσυχος και υπερδραστήριος, δεν μπορεί να παραμείνει ήρεμος, ακίνητος για πολύ ώρα»
  - Σχέσεις με συνομηλίκους: «Μάλλον μοναχικός, τείνει να παίζει μόνος»
  - Θετική κοινωνική συμπεριφορά: «Λαμβάνει υπόψη τα συναισθήματα των άλλων»

Μετρήσεις (4)

- Μεταβλητές ελέγχου (control variables):
  - Ηλικία
  - Φύλο
  - Επίπεδο φτώχειας

Αποτελέσματα

Table 1: Gender and ethnicity data for study participants

	N	%
Gender		
Boys	6641	50.1
Girls	6603	49.9

Table 2: Descriptive statistics for all study variables

	All subjects (<i>n</i> = 13244)		Gender			
			Male (<i>n</i> = 6641)		Female (<i>n</i> = 6603)	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
Aspirations	2.02	1.02	2.11	.89	1.92	1.12
Ethnicity	1.58	1.63	1.54	1.48	1.54	1.47
SDQ						
Emotional	1.51	1.75	1.48	1.78	1.55	1.72
Conduct	1.37	1.53	1.52	1.63	1.22	1.40
Hyperactivity	3.32	2.49	3.76	2.56	2.88	2.34
Peer	1.20	1.53	1.30	1.60	1.11	1.44
Total Difficulties	7.37	5.36	8.03	5.62	6.72	5.01
Prosocial	8.61	1.60	8.35	1.71	8.88	1.42

Table 3: Frequency of occupational aspirations, categorized into SOC groups, reported by study participants.

SOC group	N	%
SOC1	3731	32.9
SOC2	5486	48.3
SOC3	669	5.9
SOC4	1169	10.3
SOC5	302	2.7

Note: SOC1= "Managers and Senior Officials", and "Professional Occupations"; SOC2= "Associate Professional and Technical Occupations"; SOC3= "Administrative and Secretarial Occupations", and "Skilled Trades Occupations"; SOC4= "Personal Service Occupations", and "Sales and Customer Service Occupations", SOC5= "Process, Plant and Machine Operatives", and "Elementary Occupations".

Table 5: Regression of level of occupational aspirations and occupational aspirations x ethnicity interaction term on total difficulties

Step	Variables	B	SE B	β	p
Step 1	Aspirations ^a	.28	.05	.05	.001
Step 2	Aspirations	.23	.05	.04	.001
	Gender ^b	-1.18	.10	-.11	.001
	Age	-.01	.01	-.02	.024
Step 3	Aspirations	.23	.05	.05	.001
	Gender	-1.19	.10	-.11	.001
	Age	-.01	.01	-.02	.023
	Mixed	-.09	.31	-.01	.779
	Indian	-.01	.35	.01	.976
	Pakistani	1.07	.31	.04	.001
	Bangladeshi	.75	.48	.02	.117
	Black Caribbean	.33	.50	.01	.514
	Black African	-2.18	.41	-.05	.001
	Other	.17	.44	.01	.694
Step 4	Aspirations	.20	.05	.04	.001
	Gender	-1.23	.10	-.12	.001
	Age	-.01	.01	-.02	.011
	Mixed	-.33	.31	-.01	.288
	Indian	.15	.35	.01	.670
	Pakistani	.18	.30	.01	.552
	Bangladeshi	-.09	.47	-.01	.856
	Black Caribbean	.04	.49	.01	.929
	Black African	-2.61	.40	-.06	.001
	Other	-.15	.43	-.01	.718
	Poverty level ^c	2.39	.12	.20	.001

Table 6: Regression of level of occupational aspirations and occupational aspirations x ethnicity interaction term on specific psychopathology

Variables	Emotional problems		Conduct problems		Hyperactivity		Peer problems		Prosocial Behaviour ^e	
	B	SE	B	SE	B	SE	B	SE	B	SE
Aspirations ^a	.04*	.02	.03*	.02	.09***	.02	.03*	.02	-.02	.02
Gender ^b	.08*	.03	-.29***	.03	-.85***	.05	-.17***	.03	.50***	.03
Age	.01	.01	.01	.01	-.01***	.01	.01	.01	.01*	.01
Mixed	-.27	.24	-.18	.20	-.35	.33	.01	.20	.24	.21
Indian	-.39	.24	-.22	.21	-.19	.34	.23	.21	-.30	.21
Pakistani	.27	.16	-.21	.16	.13	.26	.37*	.16	-.17	.17
Bangladeshi	.33	.29	-.26	.24	-.01	.41	.69**	.25	-.33	.26
Black Caribbean	.11	.39	-.12	.33	.57	.54	.67*	.33	.06	.35
Black African	-.41	.30	-.56*	.26	-1.51***	.42	-.14	.26	.15	.27
Other	.34	.30	-.25	.25	-.56	.41	.40	.25	.11	.27
Poverty level ^c	.52***	.04	.59***	.03	.82***	.05	.48***	.03	-.29***	.03

Συμπεράσματα (1)

- Οι επαγγελματικές φιλοδοξίες προέβλεψαν την ψυχοκοινωνική προσαρμογή (συνολικές δυσκολίες) των παιδιών στην ηλικία των 7 ετών.

Wyman et al. (1993); Dubow et al. (2001)

- Οι επαγγελματικές φιλοδοξίες προέβλεψαν την ψυχοκοινωνική λειτουργικότητα των παιδιών σε όλους τους αναπτυξιακούς τομείς (συναισθηματικές διαταραχές, διαταραχές διαγωγής, υπερκινητικότητα/διάσπαση προσοχής, σχέσεις με συνομηλίκους) εκτός από τον τομέα της θετικής κοινωνικής συμπεριφοράς.

Συμπεράσματα (2)

- Το φύλο (αγόρια) και η ηλικία (μικρότερη ηλικία) προέβλεψαν την ψυχοκοινωνική προσαρμογή των παιδιών (συνολικές δυσκολίες).
- Το επίπεδο φτώχειας ήταν ο σημαντικότερος προβλεπτικός παράγοντας για τις κοινωνικές και συναισθηματικές δυσκολίες.

McLeod & Owens, 2004; Velez, Johnson, & Cohen, 1999

Βιβλιογραφία

- Dubow, E.F., Arnett, M., Smith, K., & Ippolito, M.F. (2001). Predictors of future expectations of inner-city children: A 9-month prospective study. *The Journal of Early Adolescence*, 21(1), 5-28.
- Goodman, R. (1997). The Strengths and Difficulties Questionnaire: A research note. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 38, 581-586.
- Khoo, S.T., & Ainley, J. (2005). Attitudes, Intentions and Participation. *Longitudinal Study of Young People in Australia: Research Report No 41*. Melbourne: ACER.
- McLeod, J.D., & Owens, T.J. (2004). Psychological well-being in the early life course: Variations by socioeconomic status, gender, and race/ethnicity. *Social Psychology Quarterly*, 67(3), 257-278.

- Quaglia, R.J., & Cobb, C.D. (1996). Toward a theory of student aspirations. *Journal of Research in Rural Education*, 12, 127-132.
- Ritchie, C., Flouri, E., & Buchanan, A. (2005). Aspirations and Expectations. *Centre for Research into Parenting and Children University of Oxford*.
- Schoon, I., & Parsons, S. (2002). Teenage aspirations for future careers and occupational outcomes. *Journal of Vocational Behavior*, 60, 262-288.
- Velez, C.N., Johnson, J., & Cohen, P. (1989). A longitudinal analysis of selected risk factors for childhood psychopathology. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 28, 861-864.
- Wyman, P.A., Cowen, E., Work, W.C., & Kerley, J.H. (1993). The role of children's future expectations in self-system functioning and adjustment to life stress: A prospective study of urban at-risk children. *Development and Psychopathology*, 5, 649-661.